

Tudi veliki svet je moral priznati herojstvo malemu slovenskemu narodu

V veliki sejni dvorani na Magistratu je bila v sredo, 23. aprila slavnostna seja občinske konference SZDL ob 45. obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Na seji so 20 aktivistov podelili srebrna priznanja Osvobodilne fronte. V kulturnem sporedu je sodeloval ženski nonet osnovne šole dr. Jože Potrč in absolventi AGRFT. Slavnostni govornik je bil Zoran Polič, eden od udeležencev ustanovnega sestanka OF, ki je bil – kot je znano – 27. aprila 1941. Njegov govor objavljamo v nekoliko skrajšani obliki.

Petinštirideset let mineva od enega najpomembnejših dogodkov v zgodovini slovenskega naroda, ko je ustanovitev Osvobodilne fronte vzbudila v slovenskih ljudeh upanje, da ne bodo uspeli poizkusi vseh vrst sovražnikov, da bi ga dokončno uničili. Z vso predanostjo se je večina Slovencev vključila v njene vrste, prenašala tegobe štiriletno okupacije nemških in italijanskih fašistov kakor tudi izdajstva maloštevilnih sodelavcev z okupatorjem.

Množilo se je število borcev. Po vsej Sloveniji so z živo aktivnostjo, spodbudami in tudi težkimi žrtvami delovali tisoči aktivistov, ki so predvsem z besedo dajali zaupanje ljudi, s tolmačenjem prave resnice o borbi odpirali oči neodločnim in malodušnim ter z vzgledom utrjevali lik frontovca. Da je bila Osvobodilna fronta živa potreba slovenskega človeka in temelj novim pogojem življenja in dela na Slovenskem, je dokazala zmagovito končana vojna in nadaljevanje njenega delovanja v Socialistični zvezi kot nosilki novih političnih odnosov, ustvarjenih v času vojne.

Že Osvobodilna fronta si je zastavila pomembne, tudi povojne cilje, med katerimi so najpomembnejši preobrazba slovenskega narodnega značaja, svobodno odločanje o povojni ureditvi in bratsko sožitje z vsemi narodi in narodnostmi, ki žive v Jugoslaviji.

ločnost in predvsem na njihov vzgled. Poznavanje stvari in problemov mora biti danes mnogo širše in tudi znanje ter kultura delovanja morajo biti na mnogo višji ravni. Če bi tudi sicer želeli povrniti stare čase, bi zelo grešili in bi slabili udarno moč političnega dela, saj je tudi Osvobodilna fronta stalno poudarjala revolucionarnost svoje borbe in zato stalno iskanje in podpiranje tistega novega v družbenih odnosih, ki ustreza potrebam delovnih ljudi in prispeva k boljšim pogojem življenja in dela. Vse kar je staro, ljudem tudi ni privlačno in bi samo dajalo argumente tistim, ki novega ne žele.

Krizo moramo premagati sami

Res je, da nas je na naši poti zaustavila težka kriza, ki ima številne vzroke tako v nas samih, kakor tudi izven naših prizadevanj. Moramo se spopadati z njo in prav v teh naporih se mora še posebno izkazati Socialistična zveza z vsemi svojimi frontno povezanimi deli. Ne smemo dovoliti, da bi nam z izkoriščanjem kriznega stanja namesto Socialistične zveze drugi prevzeli politično odgovornost v svoje roke in nas povrnili v stanje, ki je povzročilo vse predvojne in medvojne tegobe. Tak poizkusi so prisotni, pojavljajo se lažni preroki in glasniki, doma in v tujini, ki napovedujejo konec zmagovite poti Osvobodilne fronte, konec njenih uspehov in izničenje njenih ciljev.

Plošča v spomin na veliki dogodek

Cilji OF še vedno niso uresničeni

Dejstvo, da ti cilji niso, še vedno ne, do kraja uresničeni, govori, da je treba delo Osvobodilne fronte nadaljevati tudi danes, celo še z večjo odgovornostjo in prizadevanjem, saj živimo v mnogo bolj zapleteni situaciji. Spopadamo se s povsem drugačnimi težavami kot so bile nekoč in tudi nasprotniki naše poti so bolj prikriti kot so bili nekoč.

Nevarnost pa je še tem večja, ker nam težave ne prete le od nasprotnikov naše poti v socialistične samoupravne odnose, temveč je ogroženost večkrat mnogo večja zaradi malodušja, egoizma, nedelavnosti, pohlepa po materialnih dobrinah in poizkusov liderstva v lastnih vrstah.

Zato je tudi toliko pomembnejša vloga političnih aktivistov za današnji čas. Ne morejo in ne smejo živeti in delati na star način, ne morejo samo zahevat, da se vzgledujemo po časih izpred 40 let in ne morejo reševati političnih problemov iz kabinetov, temveč predvsem na terenu in med ljudmi. Če večkrat opozarjamo na preteklost, mislimo prav na to vlogo aktivistov, na njihovo predano delo, na njihovo od-

vite poti Osvobodilne fronte, konec njenih uspehov in izničenje njenih ciljev.

Spravo so najprej predlagali izdajalci

Da bi dokazali slabosti in napake poti na katero smo stopili po vojni, iščejo slabosti že v predvojnih in medvojnih dejanjih in naporih ne le revolucionarjev, ki so vodili politično delo, temveč tudi množici, ki so jim sledile. Hočejo jim dokazati upravičenost belogardističnega odpora Osvobodilni fronti in pozivajo na spravo. Pozabljajo, da so spravo prvi predložili člani izdajalske belogardistične takozvane taborske vlade, ko so ugotovili propad svojih naporov, da se povežejo z zapadnimi zavezniki in to le nekaj dni potem, ko so tako zločinsko in po krivem mučenju dali pobiti na Turjaku znane in predane naše aktiviste.

Na to bi morali pomisliti vsi, ki obnavljajo zahtevo po spravi in jo ponujajo kot posebnost sedanega političnega trenutka z mislijo, da bo oslabilena politična budnost in množična nezainteresiranost končno omogočila izbrisati zmagoviti pohod revolucionarnih idej o vlogi delovnih ljudi v ustvar-

S slavnostnega zasedanja občinske konference Socialistične zveze v naši občini. Podelitev srebrnih priznanj OF.

jajanju pogojev za lepšo prihodnost, o socialistični družbeni ureditvi, o humanosti v medčloveških odnosih, o kulturi, prosveti, zdravstvu kot množični potrebi in vse to ponovno podrediti že znanim oblikam predvojne političnega življenja. Tako izničenje vsega, kar je bilo zastavljeno s tisoči žrtev, z množičnim trpljenjem slovenskih ljudi v zaporih, taboriščih in v izgnanstvu in z zavestnim odločanjem ogromne večine Slovencev, da z uporomo zoper okupatorja prično novo življenje, je dejansko izdaja velike preteklosti, ki se je za nas pričela s pobudo Komunistične partije, da ustanovimo Osvobodilno fronto leta 1941.

Aktivisti in borci so izpolnili svoj dolg

Kot požar so se širile ideje OF po vsej Sloveniji. Tisoče aktivistov je bilo njihov nosilec. Zato tudi uspeh ni izostal. Zaman so bili vsi poizkusi okupatorja in domačih izdajalcev, da bi spremenili tok revolucionarnih dogajanj. Partizani borci in številni aktivisti so izpolnili svoj dolg do naroda in ostaja jo zato tudi za bodoče rodove svetel vzgled predanosti, hrabrosti, odločnosti in moralne trdnosti, kar vse so tiste vrline, ki morajo biti lastne vsem, ki želijo nadaljevati njihovo delo.

Zato tudi danes, ko obnavljamo spomin na ustna ovitev Osvobodilne fronte govorimo predvsem o aktivistih, o delovnih ljudeh s takimi vrlinami. Tudi današnji čas, morda še bolj kot vojna leta, zahteva predane delavce, vzornike in odločne borce za nadaljevanje v zadnji vojni zastavljenih revolucionarnih tradicij.

Spopadamo se s hudimi težavami

Danes predvsem gradimo, ustvarjamo nove pogoje življenja, vključujemo se s svojim delom in naporu v svet, ki ni vselej dobrohoten do malih držav in malih narodov. Spopadamo se s težavami, s pomanjkanjem sredstev za hitrejši razvoj, z napakami in škodami, ki jih povzročajo tako dobronamerni še več pa nesposobni, kakor tudi sovražniki našega sistema, ki žele živeti na račun drugih in s malo lastnega dela. Spopadamo se s poizkusi političnega razvrednotenja tako preteklosti kot sedanosti, z zavlačevanjem in odlaganjem ukrepov na gospodarskem in drugih področjih, ki so neobhodni za hitrejšo sprostitve gospodarskih dejavnosti in za res samoupravno, na enoten jugoslovanski trg in v svet usmerjeno proizvodnjo, spopadamo se s sovražniki socializma, z javnim vnašanjem malodušja, nevere in sovraštva preko pisane besede, s podtikanjem drugačne preteklosti, kot pa jo je ustvarjala borba in povojni naporu.

Slabosti nam ne morejo odvzeti pridobljene veličine

Napák bi seveda bilo, če bi želeli prilagajati preteklost današnjim potrebam. Moramo jo dojeti takšno kakršna je bila, pa četudi so bile v njej nedorečenosti in tudi napake, ki niso vedno

povsem razumljive, še manj pa sprejemljive. Toda v celoti gledano je bilo tako v sami vojni in v prvih letih po njej toliko uspešnih in po veličini pomembnih dogajanj, da jih noben še tako zgodovinsko in znanstveno dokumentiran negativni dogodek ne more preseči in jim odvzeti veličine, ki bo ostala vtisnjena v spomin še poznim rodovom in bo sestavina njihovega ponosa in vzpodbuda, da se delo, ki ga je zastavila Osvobodilna fronta tudi nadaljuje do popolne uresničitve njenih programskih ciljev.

Drugače lahko razmišlja in tudi želi le nekdo, ki ni ponosen na dejstvo, da pripada malemu slovenskemu narodu, ki mu je tudi veliki svet moral priznati herojstvo v preteklosti in uspešno samodokazovanje v sedanosti.

Neprecenljiva vloga današnjih aktivistov

V teh spopadih pa postaja zopet vse pomembnejša vloga aktivistov. Ne v kabinetih in ne s pisanjem obsežnih resolucij ne bomo ničesar reševali. Krizno stanje v katerem se trenutno nahajamo, bomo premagali samo s predanim delom, z vzgledom, z višjo usposobljenostjo in le z večjo produktivnostjo in kvaliteto proizvodnega dela. Tega pa so predvsem sposobni samo delovni ljudje, ki so prepričani, da je pot samoupravne socialistične izgradnje edina, ki ustreza hotenjem slovenskega delovnega človeka in interesom jugoslovanske skupnosti narodov in narodnosti in ki so pripravljeni s skupnimi napori in z lastnim vzgledom prispevati čim več za uspešno premagovanje vseh naštetih težav.

Dodeljevanje značke Osvobodilne fronte je sicer skromno, toda pomembno priznanje, ki govori, da aktivisti takih kvalitete obstojajo, da neglede na vse ovire skušajo nadaljevati poslanstvo Osvobodilne fronte v novih pogojih, da so pripravljeni na delo in napore in so pri tem že doslej dosegali uspehe, ki jih upravičujejo na to priznanje.

Tvorna prepletenost vseh generacij

Pri tem seveda ne gre več samo za priznanje delu v času zadnje vojne. Vse bolj se med nosilce značk Osvobodilne fronte vključujejo predstavniki mlajših generacij. To je treba še posebej poudariti, ker priča, da za Socialistično zvezo kot nadaljevalko tradicij Osvobodilne fronte velja le delo, napori za socialistično graditev in vpetost v ustvarjanje humanih medčloveških odnosov na vseh področjih družbene dejavnosti, ne glede ali so nosilci raznih oblik te dejavnosti starejši, mlajši ali najmlajši njeni pripadniki. Samo povezanost vseh generacij, ki s svojimi idejno osveščenimi predstavniki iščejo novih poti na vseh področjih družbenih aktivnosti, bo omogočala nadaljevanje revolucionarnih iskanj in ustvarjanje stanja o katerem pravimo, da mora predstavljati srečo vseh delovnih ljudi, ki si svobodni in samoupravno povezani, z lastnim delom gradijo svojo srečnejšo prihodnost.